

Vastaus kirjalliseen kysymykseen KKV 077/2020 vp

Vastaus kirjalliseen kysymykseen kotoutumiskoulutuksen kilpailutuksesta

Eduskunnan puhemiehelle

Eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ssä mainitussa tarkoituksessa Te, Arvoisa puhemies, olette toimittanut asianomaisen ministerin vastattavaksi kansanedustaja Pia Lohikosken /vas näin kuuluvan kirjallisen kysymyksen KK 77/2020 vp:

Mitä hallitus aikoo tehdä kotoutumiskoulutusten laadun valvomiseksi ja parantamiseksi ja onko hallituksella aikeita luopua kotoutumiskoulutuksen kilpailuttamisesta?

Vastauksena kysymykseen esitän seuraavaa:

Kotoutumiskoulutuksen laatu koostuu monesta eri tekijästä, jotka tulee kattavasti huomioida koulutuksen kehittämisessä. Koulutusta pitää olla riittävästi saatavilla kaikilla alueilla. Koulutuksen tulee myös vastata taustaltaan, taidoiltaan ja tarpeiltaan keskenään hyvin erilaisten maahanmuuttajien tarpeisiin. Suomi tarvitsee jatkossa suuria määriä uusia osaajia, ja myös maahanmuuttajien koulutuksen tulee vastata nopeasti maahanmuuttajien ja työmarkkinoiden tarpeisiin. Lisäksi kotoutumiskoulutuksen tulee tukea hyvin moninaisten tavoitteiden saavuttamista: tavoitteena on suomen/ruotsin peruskielitaitotason saavuttaminen ja yhteiskuntatietouden tarjoaminen sekä siirtymien tukeminen työelämään ja tarvittaessa jatkopalveluihin tai -koulutukseen.

Kotoutumiskoulutusta toteutetaan työvoimakoulutuksena, ja sitä voidaan järjestää myös omaehtoisena opiskeluna. Työvoimakoulutuksen hankinnoissa ELY-keskukset yksilöivät hankinnan laatuun liittyviä elementtejä laajemmin kuin pelkästään tarjousten laadullisessa arvioinnissa. Hankinnoissa määritellään soveltuvuus- ja vähimmäisvaatimukset, jotka tarjoajan ja tarjottavan palvelun on täytettävä tullakseen valituksi. Näin varmistetaan, että palveluntuottajalla on riittävä valmius, kokemus ja asiantuntemus koulutuksen järjestämiseen. Vähimmäisvaatimuksissa määritellään opettajiin liittyviä vaatimuksia kuten esimerkiksi soveltuvat korkeakouluopinnot, pedagoginen pätevyys ja työkokemus maahanmuuttajien kouluttamisesta sekä opetustilojen soveltuvuuteen liittyviä vaatimuksia.

Hinnan lisäksi tarjousten vertailussa käytetään laatuun liittyviä kriteereitä. Laadullisessa vertailussa pisteitä voi saada esimerkiksi henkilöstön kehittämiskokemuksesta sekä pidemmästä työkokemuksesta. Palvelun laatua sekä tarjouksen- ja sopimuksenmukaisuutta seurataan sopimuskauden ajan virkatyönä muun muassa seurantapalaverien, tarkastuskäynnien, asiakasraadeilla, palautejärjestelmillä ja haastattelemalla opiskelijoita.

Vastaus kirjalliseen kysymykseen KKV 077/2020 vp

ELY-keskusten hankintaosaamista on useiden vuosien ajan kehitetty TE-hallinnon kehittämis- ja hallintokeskuksen toteuttamissa koulutusohjelmissa. Hankintaosaamista täydennetään myös jatkossa säännöllisesti lainsäädännön muutosten, tuomioistuinratkaisujen ja käytännön toiminnassa nousseiden tarpeiden edellyttämällä tavalla.

Kotoutumiskoulutusta annetaan Opetushallituksen antamien opetussuunnitelman perusteiden mukaisesti. Opetussuunnitelman perusteet on uudistettu edellisen kerran vuonna 2012 ja niitä on päivitetty uusilla toteutusmalleilla 2017. Opetushallitus on aloittanut perusteiden uudistamistyön, ja uusien perusteiden määrä astua voimaan 1.1.2022. Opetushallitus tekee uudistustyötä yhteistyössä eri viranomaisten, koulutustoimijoiden, ammatti- ja kansalaisjärjestöjen sekä muiden yhteistyökumppanien kanssa.

Työvoimakoulutuksena järjestettävää kotoutumiskoulutusta on kehitetty voimakkaasti viime vuosina. Kotoutumiskoulutukseen pääsyä on nopeutettu. Lisäksi koulutuksen sisältöjä on räätälöity työelämälähtöisemmiksi ja yksilöiden tarpeita paremmin vastaaviksi sekä joustavia jatkopolkuja tukeviksi. Maahanmuuttajien koulutus- ja työllistymispolkujen toimivuutta selvitetään osana Valtioneuvoston tutkimus- ja selvitystoimintaa Maahanmuuttajien koulutus- ja työllistymispolut -selvityksessä. Selvityksen osana tarkastellaan myös kotoutumiskoulutuksen uudistuksen toimivuutta.

Pääministeri Marinin hallitusohjelmassa linjataan, että hallitus laatii kotouttamistoimien uudistamistarpeista kokonaisvaltaisen toimenpideohjelman eduskunnan hyväksymän tarkastusvaliokunnan mietinnön (TrVM 6/2018 vp— O 10/2017 vp) pohjalta. Toimenpideohjelma annetaan eduskunnalle selontekona vuoden 2020 loppuun mennessä. Selonteossa maahanmuuttajien koulutus- ja työllistymispolkujen uudistamistarpeita ja -ratkaisuja, myös kotoutumiskoulutukseen liittyviä, käsitellään kokonaisvaltaisesti osana maahanmuuttajien kotoutumisen ja työllistymisen edistämisen kokonaisuutta. Kokonaisvaltainen kehittäminen on tärkeää, sillä maahanmuuttajien kotoutumisen ja työllistymisen edistäminen edellyttää sekä kotoutumispalveluita että yhteiskunnan koko palvelu- ja koulutusjärjestelmän toimivuutta maahanmuuttajille. Keskeisiä ovat työllisyyden edistämisen palvelut, kansallinen koulutusjärjestelmä ja sosiaali- ja terveystyöpalvelut.

Helsingissä 9.3.2020

Työministeri Tuula Haatainen